

شماره سوال	کلید	پاسخ تشریحی
۸۱	۱	«يوم»: روزی (رد گزینه ۲ و ۴) «لا بیع فیه و لا خلة»: نه فروشی در آن است و نه دوستی‌ای (رد گزینه ۳)
۸۲	۳	«یُرِضِي اللهُ»: خدا را خشنود سازد (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴) «یتعاملون»: داد و ستد (معامله) می‌کنند (رد گزینه ۲ و ۴) «التقوی لا تتجلی إلا فی الأمور...»: تقوی فقط ... (رد گزینه ۱ و ۲)
۸۳	۲	«و هو یحمل...»: جمله حالیه است و «و» باید «در حالیکه» ترجمه شود (رد گزینه ۱ و ۳) «محفظته الفارغة»: کیف خالی‌اش (رد گزینه ۱ و ۴)
۸۴	۴	«کبیر»: بزرگ (رد گزینه ۱ و ۳) «و افعلیه»: و آن را انجام بده (رد گزینه ۱ و ۲) «قلیله»: اندک آن (رد گزینه ۲ و ۳)
۸۵	۳	«أن یعرفوا»: که بشناسند (رد گزینه ۱ و ۲ و ۴)
۸۶	۲	صحيح گزینه ۱: جوان نزدیک بود به آنچه دوست دارد برسد اگر به کارهایش ادامه می‌داد صحيح گزینه ۳: مرا ببخش و بدان که من تکالیفم را انجام خواهم داد صحيح گزینه ۴: کسی جز ضعیف دروغ نمی‌گوید (دروغ نمی‌گوید مگر کسی که ضعیف است) در حالیکه نمی‌داند که دروغگویی از ناتوانی‌اش است
۸۷	۱	غلطها: «یُسَمَح»: اجازه داده می‌شود «خزانة الکتب»: گنجینه کتابها
۸۸	۴	در روزی از روزها: فی یوم من الأيام (رد گزینه ۳) ماهیانی: أسماکاً (رد سایر گزینه‌ها) فرو می‌ریزند: تَتَساقط (رد سایر گزینه‌ها)
۸۹	۱	انسان از زمان گذاشتن قدم‌هایش در دنیا شروع به تقلید از طبیعت نکرد بلکه بعد از مدتی فهمید می‌تواند اصوات طبیعت را تقلید کند

۹۰	۳	۱) در قدیم بالاخره با وسایلی با هم ارتباط برقرار می‌کردند و راه ارتباط بسته ن ۲) تفکر پیرامون پیدایش زبان از قدیم رایج بوده و در متن هم اشاره ن ۴) به موضوع این گزینه در متن اشاره‌ای نشده است
۹۱	۲	در مورد زمان ایجاد زبان صحبتی در متن نشده است
۹۲	۴	«ن» در فعل «یسألون» وقایه نیست و عوض از رفع است
۹۳	۱	«الأصوات» جمع مکسر است / «صوت» مذکر است
۹۴	۴	«الأراذیل» و «الأفاضل» حالت صحیح این دو کلمه است وزن جمع اسم تفضیل بر وزن «أفاعِل» است
۹۵	۱	مفهوم آیه سوال ناپسند بودن چیزی در عین سودمند بودن آن است این مفهوم در گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴ بیان شده است گزینه ۱ در بیان خوب بودن صبر است
۹۶	۱	فعل مضارع بعد از «أن» باید منصوب شود و در این فعل منصوب شدن آن به حذف «ن» است حالت صحیح: أن لا تکذبی
۹۷	۱	در این گزینه «یبعد» شرط و «یتخلص» جواب است در گزینه ۲ «ما» موصول است و جمله جواب شرط نداریم در گزینه ۳ «ما» در «ما أحسن» برای تعجب است در گزینه ۴ «من» موصول است و جمله جواب شرط نداریم
۹۸	۳	در گزینه ۱ «إنَّ» و اسلوب حصر (حذف مستثنی منه) داریم در گزینه ۲ اسلوب حصر (حذف مستثنی منه) داریم در گزینه ۴ اسلوب حصر (حذف مستثنی منه) داریم
۹۹	۳	در این گزینه «تقدما» مفعول مطلق نوعی است و «کان» جمله وصفیه برای آن می‌باشد در گزینه ۱ «تقدم» اول اسم کان و «تقدماً» دوم خبر کان است در گزینه ۲ «تقدماً» اول مفعول است و «تقدم» دوم مستثنی است در گزینه ۴ «تقدماً» مفعول مطلق تاکیدی است
۱۰۰	۳	در گزینه ۱ «عشرون»، در گزینه ۲ «خمسون» و در گزینه ۴ «سبعین» از اعداد عقود هستند.

کتابخانه تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۳۱

عنوان درس: تاریخ رستم انانی

سطح دشواری: متوسط گزیده ۴

پایه دهم فصل ۲ درس ۴ پیام درما انقلاب کثرتی ص ۳۴

ادبیات: رونق دادوستد زمينه آگاهی مردم مناقش مختلف رابطه آداب و رسوم، مهارت ها و افتخارها

بکدام بخش مراجعه کرد.

سوال ۱.۲: گزیده (۱) سطح دشواری: سخت پایه دهم: درس ۵ عمارت کتوبوس

در این توالم کتوبوس راهی توان به عنوان اندرزنامه، ایران ص ۴۸، ۴۹

دوره اسلامی مانند قاپوس نام نزدیک داشت کتوبوس پیش از هر چیز به رفتار

احدای توجه داشت و اعتماد را بر این توانندی و نشانی ها، خویشاوندی و بیگانه ای

لزوم ایجاد می شوند و درباره این یا خدا یا این چنین سخن گفته است که مردم چگونه باید رفتار

کنند و حال آن که چگونه رفتار مناسب را در جامعه ترویج دهد

۱۳ گزیده ۲ سطح: دشوار پایه دهم درس ۱۰۷ صفحات ۵۷ و ۵۹

اوستا: اوستا (پهلوی) زولویوس سزار و قبل او (۴۴ تا ۴۷ ق.م) و تمام پادگان به رهبری

اسپارتاکوس (۷۱-۷۲ ق.م)، شکست کراسوس روی از سورنا، سردار ایرانی (۵۳ ق.م)

بوده است.

۱۴: گزیده ۲ سطح: متوسط پایه دهم درس ۱۵۷ صفحات ۱۴۶ و ۱۴۸

لوح های گلی به زبان ایلامی در کاوش های تخت جمشید کشف شده اطلاعاتی درباره

اوضاع اجتماعی و اقتصادی و تحولات اداری دوره هخامنشیان می دهد و می تواند نوردها

عصر باستانی رویدادهای تاریخی را گزارش می دهد. تقریباً همه این لوح ها گلی به زبان رخی

ایلامی می باشد.

سوال ۱۵ پاسخ گزینه ۲ پایه: تاریخ یازدهم سطح سوال: متوسط فصل ۱ ص ۱۱۱

مروج الذهب و معادل الجوهر به سبب تاریخ نگار، کلیلی بی باستر، انواع روایات تاریخی، روای، سترگ و کلیله است که مسعودی اثر خود را به شیوه کلیله نوشته است و بر ریس دقیق و موثق است. اما از حوادث و وقایع تاریخی دارد همچون این کتاب را به روشی موضوع محوری نوشته است.

سوال ۱۶ پاسخ گزینه ۴ پایه: تاریخ یازدهم سطح سوال: دشوار درس ۶

صفحات ۶۳ و ۶۴
سیدان از بی سرکار آمدن خاندان کاشانی دبیر که اتحاد و انجام خاصی نداشتند، اعتقاد کم دین و به تاریخ بی هنر و بی ملاحظاتی که آن سرزنش (انولس) با بیان دادند ۸۹۸ هـ ق

سوال ۱۷ پاسخ گزینه ۴ پایه: دهم تاریخ یازدهم سطح سوال: متوسط درس: تاریخ دهم

صفحات ۶۷ و ۸۲
پایه: دهم تاریخ یازدهم سطح سوال: متوسط درس: تاریخ دهم
پایه: دهم تاریخ یازدهم سطح سوال: متوسط درس: تاریخ دهم
پایه: دهم تاریخ یازدهم سطح سوال: متوسط درس: تاریخ دهم
پایه: دهم تاریخ یازدهم سطح سوال: متوسط درس: تاریخ دهم

سوال ۱۸ پاسخ: گزینه ۱ پایه: تاریخ ۱۲ درس ۱۱ ص ۱۱۵ سطح سوال: دشوار

صفحات ۱۲۷ و ۱۱۹
آقا قزوینی در حوا، اتحادی این از تملک بود در قرن ۹ هـ ق در زمان جانشین شایخ
بر عتبات و مرکز این اه حکم بود و در آغاز حرم دهم بر قسمت خطی از عتبات جنوب
ایران حکم بود و در زمان آغاز کار امیر اعلی صنوبر، خاتم صنوبر

سپتامبر ۱۰۹ گزینده ۲ تاریخ ۳ سطح دکواری: متنوع صفحات ۱۲۶/۱۷۲

درس ۱۴ تاریخ ۲

در عصر دوم دوره در فاصله سال ۱۳۰۰ م به علو تجریدی طرح چندانی نمی شد. در اروپا آموزش رسم به زبان لاتین بود و در موضوعات الهیات مسخر، تلمذ و منتقدان تأکید می نمود. و به علو تجریدی و مهندسی توجهی نمی نمود. در دوره صفویه علو تجریدی و ریاضیات در ایران رواج اول گرفت.

۱۱۰ گزینده ۴ تاریخ ۳ سطح دکواری: سخت (دستوار) صفحات ۲۴ و ۲۲ دروس ۳۲

ارواح ایران در دوره ما افتد به دینداری می باشد که در دوره افکار ۳

در دوره زینبیه بر مبنای کتابان ایرانی، به تخریب هنر خود را با مقایسه با هنر اروپا تصحیح دادند.

درس ۲ و ۳

۱۱۱ گزینده ۲ تاریخ ۳ سطح دکواری: دستوار صفحات ۲۵ و ۳۹ دروس ۸۱

اشکانه پس از سرکوب شورش سر به زان هندی در سال ۱۸۵۷ م هنر را در تمام جنبه های از قلمرو خویش اعلام کرد. پیمارک در سال ۱۸۷۱ م سرزنش ها آلمانی را تندی و احمقانه آلمان را تأسیس کرد. پاریس حکومت فایلیون ۱۸۱۴ بود در دوره دوم جنبه های ایران و در دوره ۱۸۲۶ م رخ داده است.

۱۱۲ گزینده ۳ تاریخ ۳ سطح دکواری: دستوار دروس ۸ صفحات ۱.۱ و ۱.۲ و ۱.۳

این کشورها با انگیزه ها متفاوت در مورد گسترش سرزمین ها جدید و تسلط بر برخی کشورها بودند.

کشورهای ماستر آلمان را با تالیفات چهار مکاتبات مدبره انتقاد فائدر کور، تورم و اعتبار این بیگانه بود اما هنر به کشور در روبرو خارج دست به گسترش استوار و در بعد گسترش سرزمین ها و فتح سرزمین ها ظاهر بود.

۱۱۳ گزینده ۱ تاریخ ۳ سطح دکواری: دستوار دروس ۱۰ و ۱۱ صفحات ۱۵ و ۱۶

گروه های ملی که در ۴۲ تا ۵۷ و فعالیت سیاسی در چهار جوب قانون اساسی تأکید کرده بودند از اعضا با مل فدرالان لغت آزار و جبهه ملی بودند. در ۱۵ بهمن ۵۷ به سرها دستور انقلاب

مهندس مهدی بازرگان به عنوان نخست وزیر دولت انقلابی انتخاب شد و از همدمان ما گردید
از ارفاقیت کشت

مهندس بازرگان در ۲۵ بهمن ۵۷ کابینه خود را ^{تقریباً} حتمی از اعضا یا طرفداران نهفت
آزاد بود را لغو فرمود و تا آنگاه سال ۵۸ کرایت و استعفا دادند، اعضا یا
طرفداران جهد ملی سرکار بودند

امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری با روش‌های نوین آبیاری و متناسب با محیط تغییر یابد.

در نواحی دارای ماسه‌های ریز، و به ویژه فاقد پوشش گیاهی، باد ذرات را از محل خود جابه‌جا می‌کند و به تدریج حفره‌ها یا چاله‌هایی وسیع پدید می‌آورد. اگر در اثر برخورد با آب‌های زیرزمینی، رطوبت و چسبندگی در دانه‌ها به وجود بیاید، فرسایش بادی کند و سپس متوقف می‌شود. چاله‌های بادی که عمق بعضی از آنها به ۴۰ متر نیز می‌رسد، در دشت لوت وجود دارد.

با توجه به نقشه زیر گزینه (۴) صحیح است.

ترتیب زمانی از قدیم به جدید در گزینه (۳) درست است.

دوره زمانی	تقسیمات کشوری
پیش از اسلام	یک آبادی کوچک را «ویس» و آبادی بزرگ تر را «گنو» می نامیدند.
	داریوش کشور را به سی «شهرزی» که همان شهر است، تقسیم کرد و برای هر یک از آن ها مأمورینی گماشت که آن ها را «شهربان» و به یونانی «ساتراپ» می گفتند.
	کشور به ۷۲ بخش تقسیم شد.
	از همون تقسیم بندی دوره هخامنشیان استفاده می شد!
	کشور به سرزمین (ایالت)، خوره (استان)، تسوگ یا تسوج (شهرستان) و رستاگ (دهستان) تقسیم شده بود.

دوره زمانی	تقسیمات کشوری
پس از اسلام	قلمرو جغرافیایی آن ها به واحدهایی تحت عنوان «ایالت» تقسیم می شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می رسید.
	عناصر اصلی تقسیمات کشوری به ترتیب عبارت بودند از: ایالت، ولایت، بلوک و قصبه. نکته در دوره قاجاریه، ایران به ۴ ایالت و ۱۲ ولایت تقسیم شد که ایالات عبارت بودند از: آذربایجان، کرمان و بلوچستان، فارس و بنادر، خراسان و سیستان.
	با تصویب قانون تقسیمات کشوری، ایران به ۱۰ استان و ۴۹ شهرستان تقسیم شد. در این قانون، هر استان به چند شهرستان و هر شهرستان به چند بخش و هر بخش به چند دهستان و هر دهستان به چند قصبه تقسیم می شد.
	در سال ۱۳۵۷، ایران به ۲۴ استان تقسیم شد و در سال ۱۳۷۲ طرح اولین استان جدید با نام اردبیل به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و پس از آن استان های قم، قزوین، گلستان، خراسان های شمالی، رضوی، جنوبی و البرز نیز اضافه شدند.

- درباره نقش سکونتگاه ها به نکته های زیر توجه کنید.
- ⊙ امروزه اغلب سکونتگاه ها چند نقش دارند و این نقش ها را با هم ایفا می کنند. مثل تهران که نقش سیاسی، اداری، مذهبی، صنعتی، دانشگاهی و ... را داراست.
  - ⊙ نقش سکونتگاه ها در چهره و سیمای آنها منعکس می شود. سیمای سکونتگاه دانشگاهی با سکونتگاه صنعتی تفاوت دارد.
  - ⊙ ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد؛ مثلاً سکونتگاه صنعتی به تدریج نقش های اداری و سیاسی را نیز به عهده بگیرد.

بارندگی کوهستانی (ناهمواری): در این نوع بارندگی، نواحی مرتفع و کوهستان‌ها با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع آن می‌شوند که توده‌های هوای مرطوب به‌طور افقی حرکت کنند. در نتیجه، توده‌های هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می‌روند و هنگام صعود، دمای آن کاهش می‌یابد و دیگر نمی‌تواند رطوبت را در خود نگه دارد و بنابراین، موجب بارش می‌شود.

برنج از غلات مهم است و نقش مهمی در تأمین غذای جهان دارد اما به دلیل اینکه به شرایط خاص آب و هوایی گرمسیری و نیمه گرمسیری و رطوبت هوا و آب زیاد وابسته است، در نواحی خاصی کشت می‌شود. از دهه ۱۹۷۰ میلادی با انقلاب سبز و به کار بردن روش‌های علمی، بذره‌های اصلاح شده، کود و آفت کش‌های شیمیایی و ماشین‌آلات، برخی کشورها موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند که از جمله این کشورها می‌توان به فیلیپین و پاکستان اشاره کرد که در زمینه تولید برنج به خودکفایی رسیدند.

نظریه قدرت دریایی را «آلفرد ماهان» مطرح کرد. او که دریاسالار بود، فضاهای دریایی و اقیانوسی را در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره قدرت خشکی مؤثر می‌دانست. آلفرد ماهان در کتاب خود نشان داد که چگونه انگلستان به دلیل برخورداری از قدرت دریایی بر رقیبان خود پیروز شد.

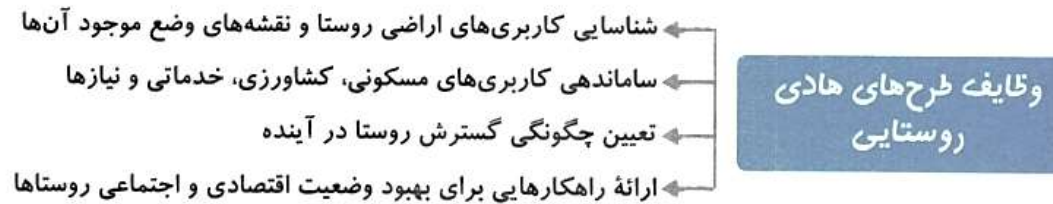
نام نظریه	زمان ارائه	نام طراح	منبع قدرت	توضیحات
فضای حیاتی	قرن ۱۹	راتزل	فضا (وسعت)	اگر کشورهای کوچک، به اندازه جمعیت خود، فضا نداشته باشند، در رقابت با دولت‌های قوی، نابود خواهند شد.
هارتلند	سال ۱۹۰۴	مکیندر	خشکی	قدرت جهان در قلب خشکی‌های جزیره جهانی (= هارتلند) یعنی اوراسیا (= شرق اروپا) متمرکز است و هر کس بر این منطقه حاکم شود، می‌تواند بر کل جهان حکمرانی کند.
قدرت دریایی	قرن ۱۹ و ۲۰	آلفرد ماهان	پهنه‌های آبی	فضاهای دریایی و اقیانوسی در شکل‌گیری قدرت جهانی و کنترل و محاصره خشکی نقش دارند.

متداول ترین ملاک تشخیص شهر و روستا ملاک جمعیتی است و اگر جمعیت سکونتگاه به میزان معینی برسد، آن را شهر تلقی می کنند، اما این ملاک در نواحی مختلف دنیا متفاوت است. به طور کلی شهرها از روستاها پرجمعیت ترند و تراکم جمعیت نیز در آنها بیشتر است.

ملاک تمایز شهر از روستا	توضیحات
فعالیت اقتصادی	<p>مهم ترین ملاک تمایز شهر از روستا، تفاوت در فعالیت های اقتصادی آن هاست؛ زیرا:</p> <ul style="list-style-type: none"> در اغلب سکونتگاه های روستایی، بیشترین درصد جمعیت فعال در بخش کشاورزی (زراعت، دامداری، جنگل داری، صید، شکار و ...) شاغل هستند. در شهرها بیشتر مردم در فعالیت های صنعتی و خدماتی مشغول به کار هستند.
میزان جمعیت	<p>متداول ترین ملاک تشخیص شهر و روستا، ملاک جمعیتی است؛ یعنی:</p> <p>اگر جمعیت سکونتگاه به میزان معینی برسد، آن را شهر تلقی می کنند.</p> <p>البته این ملاک در نواحی مختلف دنیا، متفاوت است:</p> <ul style="list-style-type: none"> در برخی کشورهای اروپایی، سکونتگاه هایی با بیش از ۲۰۰۰ نفر جمعیت، یک شهر محسوب می شوند. در برخی کشورهای پرجمعیت آسیا (مانند چین و هند)، روستاهایی با بیش از ۳۰۰۰۰ نفر جمعیت وجود دارند. به طور کلی، شهرها پرجمعیت تر از روستاها هستند و تراکم جمعیت نیز در آنها بیشتر است.
وسعت و فضای سکونت و فعالیت	<ul style="list-style-type: none"> در روستاها، فضاهای باز و چشم اندازهای طبیعی بیشتر و گسترده تر است. در شهرها، خانه ها، مغازه ها و فضاهای صنعتی فشرده تر هستند و فعالیت های متنوع، در فضاهای محدودتری متمرکز شده است.
دسترسی به خدمات و تسهیلات	<ul style="list-style-type: none"> در روستاها، ارائه خدمات و تسهیلات، کم تر و محدودتر است. در شهرها، امکانات آموزشی، درمانی و پزشکی، مراکز خرید، حمل و نقل عمومی، خدمات مالی و بانکی، آب و برق و ... متنوع و گسترده است.
فرهنگ و مناسبات اجتماعی	<ul style="list-style-type: none"> در روستاها به دلیل جمعیت کم تر، بیشتر افراد یکدیگر را می شناسند و روابط خویشاوندی، وابستگی اجتماعی و همکاری در جوامع روستایی بیشتر است. در شهرها، نوگرایی، بیشتر و تغییرات اجتماعی، سریع تر است.

بنیاد مسکن انقلاب اسلامی نیز از جمله نهادهایی بود که در سال ۱۳۵۸ با هدف تأمین مسکن محرومان، به ویژه روستاییان، تشکیل شد. تهیه و اجرای طرح های هادی روستایی از وظایف مهم بنیاد مسکن انقلاب اسلامی است.

در طرح های هادی روستایی کاربری های اراضی روستا شناسایی و نقشه های وضع موجود آن تهیه می شود. در این طرح ها ساماندهی کاربری های مسکونی، کشاورزی، خدماتی و نیازها و همچنین چگونگی گسترش روستا در آینده معین می شود و راهکارهایی برای بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی روستاها ارائه می گردد.

(جغرافیا ۳- درس ۴- صفحه ۷۳ و ۷۴)

۱۲۴ پاسخ: گزینه ۴

برای اینکه به نقش نصف النهار گرینویچ به عنوان مبدأ اندازه‌گیری زمان برای کشورها بهتر پی ببریم، لازم است موضوع زمان محلی و زمان رسمی را مرور کنیم. کره زمین حول محور قطب‌های خود در حال چرخش است و یک دور کامل آن، ۲۴ ساعت طول می‌کشد که به آن یک شبانه روز می‌گویند.

با توجه به حرکت زمین از غرب به شرق، مناطق مختلف کره زمین واقع بر نصف النهارها پی در پی در مقابل خورشید قرار می‌گیرند. در نتیجه، ابتدا شهر تهران و سپس شهر پاریس در مقابل خورشید قرار می‌گیرد و ساکنان تهران طلوع خورشید را زودتر مشاهده می‌کنند و ظهر در آنجا زودتر فرا می‌رسد.

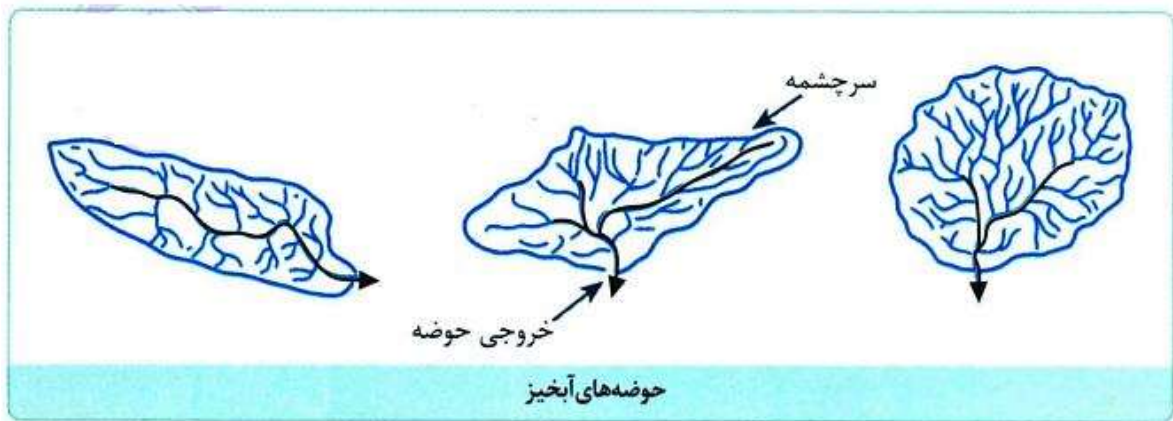
(جغرافیا ۳- درس ۵- صفحه ۹۰ و ۹۱)

۱۲۵ پاسخ: گزینه ۱

حوضه‌های آبخیز از نظر شکل به سه گروه گرد، دراز و پهن تقسیم می‌شوند. هر چه شکل حوضه آبخیز گردتر و شیب آن بیشتر باشد، سیل خیزتر است. به عکس، هر چه حوضه درازتر و کشیده‌تر باشد، سیلخیزی آن کمتر است.

به طور کلی حوضه‌های آبخیز سه شکل دارند:

۱. گرد: در حوضه‌های گرد، مدت‌زمان کمتری صرف می‌شود تا آب آبراهه‌ها خارج شوند؛ زیرا در حوضه‌های گرد سرشاخه‌ها انشعابات پراکنده‌ای دارند که طول آن‌ها تقریباً به یک اندازه است؛ بنابراین همه جریان‌ها هم‌زمان به خروجی می‌رسند و موجب سرریز و وقوع سیل می‌شوند.
۲. دراز: در حوضه‌های کشیده، مدت‌زمان طولانی‌تری سپری می‌شود تا آب جاری، مسافت سرچشمه تا خروجی را طی کند و در نتیجه آب سرشاخه‌ها به تدریج و به‌طور متوالی از حوضه تخلیه می‌شوند.
۳. پهن: سومین شکل حوضه‌های آبخیز شکل پهن است.

کلید مرحله اول کنکور سراسری ۱۴۰۲ (دی ۱۴۰۱)

درس فلسفه و منطق

محمدحسین حسینی

پاسخ	شماره سوال
۴	۱۲۶
۲	۱۲۷
۴	۱۲۸
۱	۱۲۹
۳	۱۳۰
۲	۱۳۱
۳	۱۳۲
۱	۱۳۳
۱	۱۳۴
۳	۱۳۵
۳	۱۳۶
۴	۱۳۷
۴	۱۳۸
۲	۱۳۹
۲	۱۴۰
۳	۱۴۱
۴	۱۴۲
۱	۱۴۳
۱	۱۴۴
۳	۱۴۵

پاسخنامه تشریحی مرحله اول کنکور سراسری ۱۴۰۲ (دی ۱۴۰۱)

۱۲۶ - گزینه ۴ / درس ۲ منطق

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱:

برداشت اول: میز شکسته شده است و من شیشه آن میز شکسته شده را فروختم.

برداشت دوم: شیشه میز شکسته شده است و من آن شیشه شکسته شده متعلق به میز را فروختم.

- گزینه ۲:

برداشت اول: خواجه در ابریشم و ما در گل هستیم. (کنایه از نگون‌بختی و اوضاع نامناسب)

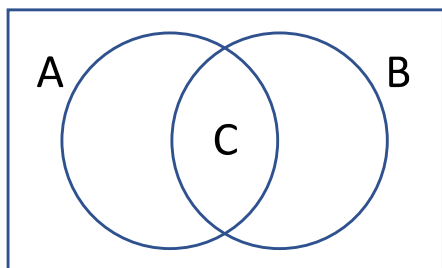
برداشت دوم: خواجه در ابریشم و ما در «گلیم» هستیم. (گلیم: لباس زبر و سختی که از موی گوسفند و بز بافته شده است).

- گزینه ۳:

برداشت اول: قیمت ساعتی که همراه شماست چند است؟

برداشت دوم: ساعت شما چه زمانی را نشان می‌دهد؟

۱۲۷ - گزینه ۲ / درس ۳ منطق

رابطه A و B عموم و خصوص من وجه است و C بخش مشترک بین آن دو است.

رابطه A با «غیر C» هم عموم و خصوص من وجه است؛ زیرا هر دو دارای مصادیق

مشترک (A منهای C) و مصادیق غیرمشترک هستند. (B منهای C مخصوص

«غیر C» و C مخصوص A است.)

رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: رابطه A و B عموم و خصوص من وجه است و طبق داده‌های مسئله برخی از مصادیق A اختصاص به خود آن دارند و با

B مشترک نیستند.

- گزینه ۳: رابطه B و C عموم و خصوص مطلق است.

- گزینه ۴: برخی مصادیق «غیر C» زیرمجموعه B نیستند. (مانند A منهای C) رابطه B و «غیر C» مانند رابطه A با «غیر C»، عموم

و خصوص من وجه است.

۱۲۸- گزینه ۴ / درس ۱ و ۴ منطق

«تعریف» یعنی شناساندن یک مفهوم (تصور) مجهول به کمک یک یا چند مفهوم (تصور) معلوم. برای این کار باید یک یا چند تصور معلوم را در قالب یک تصدیق (قضیه) به تصور مجهول نسبت دهیم. به عنوان مثال در تعریف مفهوم «انسان» می‌گوییم «انسان حیوان متفکر است»؛ در این تعریف «انسان» تصور مجهول، «حیوان» و «متفکر» تصورات معلوم و کل جمله ما یک تصدیق است.

رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: تعریف نوعی تصدیق است، نه تفکر.

- گزینه ۲: هدف از تعریف، شناساندن مفهوم مجهول به کسی است که آن را نمی‌شناسد. پس برای این کار باید از مفاهیمی استفاده کنیم که برای شنونده آشنا و واضح باشد و نمی‌توان از هر صفتی برای این کار استفاده کرد. در ضمن در تعریف مصداقی یا لغوی اصلاً صفتی را به مفهوم مجهول نسبت نمی‌دهیم؛ بلکه از ترفندهای دیگری استفاده می‌کنیم.

- گزینه ۳: در تعریف مفهومی ویژگی‌های مفهوم مجهول را دسته‌بندی می‌کنیم، نه اجزای آن را. ویژگی‌های مشترک با سایر مفاهیم مشابه (امر عام) و ویژگی‌های خاص مفهوم مجهول (امر خاص) سازنده بخش‌های مختلف تعریف مفهومی هستند.

۱۲۹- گزینه ۱ / درس ۶ منطق

در این بیت یک قضیه حملی به کار رفته است: «هر کجا نامه عشق است (موضوع) نشان من و تو (محمول) است.»

رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۲: این بیت دارای ۳ قضیه حملی و فاقد قضیه شرطی است: «نظر کرد» (او نظرکننده بود)، «پر خویش در آن دید» (او بیننده پر خود در آن بود)، «از ماست که بر ماست» (البته می‌توان این عبارت را هم به دو قضیه حملی مجزا تقسیم کرد اما چون به صورت ضرب‌المثل درآمده و به همین شکل مصطلح است، بهتر است این کار را نکنیم!)

- گزینه ۳: در مصراع اول «گره بر سر بستن» و در مصراع دوم «گشودن گره» هر دو از چرخ سلب شده‌اند. (چرخ تا گرهی دیگر از کارت نگشاید، گرهی بر سرت نخواهد بست.)

- گزینه ۴: در این قضیه حملی به ثبوت «همت کردن» برای «من» (که در جمله حذف شده است) حکم شده است. بازنویسی جمله به این شکل است: من همت‌کننده (در طلب دانش) هستم؛ که «همت‌کننده» بر «من» حمل شده است.

۱۳۰- گزینه ۳ / درس ۷ منطق

عکس مستوی موجب کلیه به صورت موجب جزئی است: هر الف ب است. ← بعضی ب الف است.
عبارت گزینه ۳ عکس مستوی عبارت صورت سوال است.

۱۳۱- گزینه ۲ / درس ۸ منطق

از آنجا که در یک قیاس اقترانی معتبر، حد وسط در هر دو مقدمه نباید علامت منفی داشته باشد، پس گزینه ۲ نمی‌تواند مقدمه دیگر این استدلال باشد. حد وسط (ب) در هر دو عبارت «هر الف ب است.» و «بعضی ب ج نیست.» منفی است.

۱۳۲- گزینه ۳ / درس ۲ فلسفه یازدهم

از آنجا که معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است، فلاسفه تلاش می‌کنند تا توانایی انسان در شناخت هستی را هم بررسی کنند و بدانند که بشر چگونه و با چه ابزاری می‌تواند به شناخت هستی بپردازد.

رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: با تأمل فیلسوفانه در دانش‌های مختلف (مانند تاریخ و حقوق) شاخه‌های فلسفه (مانند فلسفه تاریخ و فلسفه حقوق) شکل می‌گیرند. اما این عبارت جای علت و معلول را عوض کرده است.

- گزینه ۲: فلسفه‌های مضاف تنها به بیان قوانین بنیادی (هستی‌شناسانه) علوم مختلف می‌پردازند و مسائل مشترک میان علوم و فلسفه را مطرح نمی‌کنند.

- گزینه ۴: شاخه‌های فلسفه قوانین بنیادی وجودشناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده‌های خاص (دانش‌های مختلف) منتقل می‌کنند، نه برعکس.

۱۳۳- گزینه ۱ / درس ۴ فلسفه یازدهم

پارمنیدس معتقد بود که ما با یک واقعیت بدون تغییر، جاودان و فناپذیر روبه‌رو هستیم که از طریق حواس نمی‌توان به این واقعیت رسید. تنها با تفکر عقلی می‌توان این حقیقت را دریافت. به عبارت دیگر حواس تنها مرتبه ظاهری جهان و هستی را نشان می‌دهد و فقط با عقل می‌توان به لایه باطنی و حقیقی هستی رسید که بدون تغییر (ساکن) و جاودانه است.

هراکلیتوس دو اندیشه مشهور داشت: وحدت اضداد (وجود امور متضاد جهان ما را می‌سازد) و تغییر و تحول دائمی جهان. او باور داشت همه چیز در سیلان و حرکت است و هیچ چیز ثابتی در این جهان وجود ندارد. پس او به حرکت در جهان و پیدایش آن از جمع امور ناسازگار (وحدت اضداد) معتقد بود.

۱۳۴- گزینه ۱ / درس ۶ فلسفه یازدهم

یکی از ویژگی‌های انسان، توانایی و امکان شناخت موجودات پیرامون خود و تعامل با آنها است. انسان اگر به قوه شناخت خود باور نداشت و نمی‌پذیرفت که می‌تواند نسبت به چیزهای دیگر شناختی پیدا کند، مسلماً اقدام به انجام هیچ کاری نمی‌کرد. پس رفتار روزانه او با موجودات پیرامون خود، نشان می‌دهد که قدرت شناخت خود را باور دارد.

رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۲: ناشناخته‌های بشر بسیار زیاد است و این موضوع با امکان شناخت منافاتی ندارد.

- گزینه ۳: شناخت بشر نسبت به دنیای پیرامون خود و موجودات آن دائماً در حال تغییر و گسترش است. این حقیقت منجر به نسبیت شناخت نمی‌شود. (نسبیت شناخت یعنی اینکه شناخت هر کس با توجه به ادراک خودش معتبر و صحیح است و ادراکات و در نتیجه شناخت افراد نسبت به یک موضوع متفاوت است.)

- گزینه ۴: اختلاف در شناخت آدم‌ها از یک موضوع واحد می‌تواند به دو دلیل باشد: ۱- اشتباه ادراکی ۲- بررسی جنبه‌های مختلف موضوع. این در حالی است که آن موضوع خاص، حقیقت واحدی دارد و نمی‌توان در یک زمان، چند حقیقت گوناگون از آن دریافت کرد، مگر مرتکب یکی از دو اشتباه فوق شده باشیم. پس شناخت افراد ممکن است اشتباه یا ناقص باشد.

۱۳۵- گزینه ۳ / درس ۷ فلسفه یازدهم

* پاسخ این سوال کمی مبهم است اما به نظر می‌رسد پاسخ نهایی بین گزینه‌های ۳ و ۴ است.

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۱: شناخت حقایق غیرمحسوس و ماوراءطبیعی هم از طریق عقل و هم از طریق قلب (شهود قلبی یا وحی) امکان‌پذیر است. پس این گزینه رد می‌شود.

- گزینه ۲: طبق متن کتاب، این مورد از کارکردهای عقل است که بر مبنای شناخت حسی (شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیا) انجام می‌پذیرد. به عبارت دیگر، حاصل همکاری شناخت حسی و عقلی است. حس به تنهایی قادر به کسب این شناخت نیست و سخنی از شناخت قلبی در این مورد در کتاب نیامده است. این گزینه مشکوک است و می‌تواند پاسخ سوال باشد.

- گزینه ۳: مقدمات استدلال قیاسی می‌تواند از منابع دیگر شناخت به دست آمده باشد اما جمع‌آوری این مقدمات و چینش استدلال و استنتاج از آن، تنها کار عقل است و هیچ‌کدام از قوای شناختی حس و قلب، توانایی انجام چنین کاری را ندارند. احتمال اینکه این گزینه پاسخ درست باشد بیشتر از سایر گزینه‌ها است.

- گزینه ۴: طبق متن کتاب، این مورد از کارکردهای عقل است که بر مبنای شناخت حسی انجام می‌پذیرد و منجر به شکل‌گیری شناخت تجربی می‌شود. این تحلیل و بررسی تجربی اگرچه از کارکردهای عقل است ولی برای رسیدن به شناخت نیازمند داده‌های حسی است. در حالی که در گزینه ۳، مقدمات استدلال قیاسی می‌توانند کاملاً عقلی بوده و نیازی به داده‌های حس نداشته باشند. با این حال، این گزینه هم می‌تواند جواب سوال باشد.

۱۳۶- گزینه ۳ / درس ۹ فلسفه یازدهم

درک «امتناع اجتماع نقیضین» توسط عقل صورت می‌گیرد و مربوط به حیطة شناخت عقلی است. از آنجا که افلاطون باور داشت «تنها موجودی که به طور خاص دارای عقل و خرد است، نفس است.» و «نفس جزء عقلانی انسان است.»، پس درک این موضوع که یک چیز نمی‌تواند هم باشد و هم نباشد به نفس انسانی مربوط است.

رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: افلاطون باور داشت هر موجود زنده و دارای عقل (مشابه تعریف انسان) یک جزء نامرئی به نام نفس دارد.

- گزینه ۲: این باور ارسطو است، نه افلاطون.

- گزینه ۴: افلاطون باور داشت مثال خیر (خالق هستی) هم حقیقتی غیرمادی دارد.

۱۳۷- گزینه ۴ / درس ۱۱ فلسفه یازدهم

بنا بر دیدگاه فیلسوفان مسلمان، انسان فطرتاً فضیلت‌ها را دوست دارد و از رذائل اخلاقی گریزان است؛ یعنی گرایش اخلاقی او صرفاً مایل به خوبی‌ها و فضائل اخلاقی است و جنبه دو سویه ندارد. اما تمایلات انسان به دو دسته تقسیم می‌شود:

۱- تمایلات مادی: حاصل نیازهای مادی و حیوانی انسان

۲- تمایلات برتر: حاصل گرایش اخلاقی انسان به انجام فضائل

انسان گاهی به دلیل تلاقی تمایلات مادی و تمایلات برتر، به سوی رذیلت‌ها سوق پیدا می‌کند. اما این تغییری در گرایش اخلاقی او (علاقه به فضائل و دوری از رذائل) ایجاد نمی‌کند. سایر گزینه‌ها تا حد زیادی مطابق باور فلاسفه مسلمان است.

۱۳۸- گزینه ۴ / درس ۲ فلسفه دوازدهم

«گاز بودن» از ویژگی‌های ذاتی «اکسیژن» و «ماده بودن» از ویژگی‌های ذاتی «فلز» است. پس رابطه موضوع و محمول هر دو عبارت وجوبی است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: وجوبی (در غیر این صورت آب نیست). - امکانی (فعل می‌تواند وقوع حالت را نشان دهد؛ مانند «هوا سرد شد.»)
- گزینه ۲: وجوبی (عایق بودن از ویژگی‌های چوب است). - امکانی (هر ویروس دیگری هم نوعی از ویروس است).
- گزینه ۳: امکانی (می‌توانست آب نداشته باشد). - وجوبی (از ویژگی‌های ذاتی جسم، محدود بودن در یک مکان است).

۱۳۹- گزینه ۲ / درس ۳ فلسفه دوازدهم

تجربه‌گرایان (غیر از دیوید هیوم) باور داشتند که انسان با مشاهده و تجربه برخی حوادث متوالی پی برده است که بین برخی پدیده‌ها، نوعی رابطه ضروری برقرار است و نام آن را «علیت» گذاشته است.

رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: به دیدگاه هیوم نزدیک‌تر است؛ چراکه معتقد بود این نتیجه‌گیری انسان چیزی به جز یک توهم ذهنی نیست و رابطه ضروری بین پدیده‌ها وجود ندارد.
- گزینه ۳: اینکه هر چیزی باید تنها به وسیله حس و تجربه تحلیل و بررسی شود، عقیده مشترک همه تجربه‌گرایان است و ربطی به عبارت ذکرشده در صورت سوال ندارد.
- گزینه ۴: نتیجه این مقدمات نشان‌دهنده چگونگی درک علیت توسط انسان از نظر تجربه‌گرایان است و ربطی به یافتن مصادیق علیت ندارد.

۱۴۰- گزینه ۲ / درس ۵ فلسفه دوازدهم

دیوید هیوم (فیلسوف حس‌گرا و تجربه‌گرای قرن هجدهم) دلایل دکارت و سایر فیلسوفان عقل‌گرا (که شناخت عقلی مستقل از حس را قبول داشتند) را به دلیل اتکای صرف به عقل مردود می‌دانست؛ زیرا معتقد بود عقل اساساً ادراک عقلی مستقل از حس و تجربه ندارد.

رد سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱ و ۳: هیوم معتقد بود مهم‌ترین برهان فیلسوفان الهی، برهان نظم است که از تجربه گرفته شده است اما این برهان توانایی اثبات یک وجود ازلی و ابدی و نامتناهی را ندارد. این برهان فقط می‌تواند ثابت کند که یک ناظم و مدبر این جهان را اداره می‌کند اما اثبات نمی‌کند که این ناظم خالق همان خداوندی است که نیازمند علت نیست و واجب‌الوجود است. این عقیده هیوم ربطی به مردود دانستن دیدگاه فلاسفه عقل‌گرا ندارد، بلکه یکی از برهان‌های رایج بین فلاسفه الهی را نقد و بررسی می‌کند.
- گزینه ۴: این عبارت اگرچه مورد تایید هیوم است اما دلیل مردود دانستن دیدگاه فلاسفه عقل‌گرا نیست، بلکه نشان‌دهنده بنیان فکری او و سایر فیلسوفان تجربه‌گرا مبنی بر بی‌اعتباری ادراک مستقل از حس است.

۱۴۱- گزینه ۳ / درس ۶ فلسفه دوازدهم

مقدمه دوم استدلال فارابی به این شرح است: «هر چیزی که وجودش از خودش نباشد (معلول باشد) علتی مقدم بر خود دارد که به او وجود می‌دهد.» پس تنها معلول‌ها دارای علت هستند، نه همه واقعیت‌ها. خداوند واقعیتی است که وجود از جانب خودش است و علتی مقدم بر خود ندارد. در کادر «بررسی» درس ۶ کتاب درسی روی این موضوع تأکید زیادی شده است چراکه برتراند راسل (فیلسوف انگلیسی قرن بیستم) هم چنین نتیجه اشتباهی را از استدلال فارابی برداشت کرده بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- گزینه ۱: نتیجه مقدمه دوم استدلال فارابی است.
- گزینه ۲: با هیچ یک از مقدمات استدلال فارابی منافاتی ندارد.
- گزینه ۴: مقدمه نخست استدلال فارابی است.

۱۴۲- گزینه ۴ / درس ۷ فلسفه دوازدهم

در دوره دوم حاکمیت کلیسا (قرون ۱۰ تا ۱۳ میلادی) فیلسوفان و حکمای مسیحی تحت تأثیر مطالعه کتاب‌های ابن‌سینا و ابن‌رشد و سایر فیلسوفان مسلمان، به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی روی آوردند اما از آنجا که توجه به عقل و عقلانیت با مبانی اولیه کلیسای کاتولیک سازگاری نداشت به تدریج با گسترش عقل‌گرایی، تفکر دینی مسیحیت عقب‌نشینی کرد تا جایی که در دوره رنسانس عقل جای دین را گرفت و کاملاً بر فضای فکری و فرهنگی جامعه اروپایی حاکم شد. (رد گزینه‌های ۱ و ۲)

- رد گزینه ۳: اگرچه روی آوردن فیلسوفان اروپایی به عقل و تبیین عقلانی مسائل دینی سرآغاز تغییر و تحولات فکری و اجتماعی آنان شد، اما دلیل کنار رفتن دین مسیحیت و شکست خوردن آن در برابر براهین عقلی، ناسازگاری مبانی اعتقادی کلیسای کاتولیک با عقل و عقلانیت بود.

۱۴۳- گزینه ۱ / درس ۸ فلسفه دوازدهم

* پاسخ این سوال بسیار مبهم است و گزینه‌های ۲ و ۳ هم می‌توانند جواب این سوال باشند.

از نظر فیلسوفان مسلمان، استدلال عقلی، شهود و وحی هر سه ما را به حقیقت واحدی می‌رسانند و تأییدکننده و کمک‌کننده به یکدیگر هستند؛ گرچه هر کدام روش خاص خود را دارند و از مسیرهای متفاوتی در جست‌وجوی حقیقت هستند. (تایید گزینه ۳) البته ما انسان‌ها چون توانمندی‌های عقلی محدود و متفاوتی داریم، ممکن است در استدلال عقلی و یا در فهم وحی دچار اشتباه شویم و به نتیجه‌های نادرست برسیم و احساس کنیم میان دستاوردهای عقلی ما و داده‌های وحی تعارض‌هایی وجود دارد. در این قبیل موارد باید تلاش علمی خود را افزایش دهیم و از دانش دیگران بهره ببریم تا بتوانیم خطاهای خود را اصلاح نموده و از گمان تعارض میان یافته‌های عقلی و دستاوردهای وحیانی رهایی یابیم. (تایید گزینه ۱)

از طرف دیگر فیلسوفان مسلمان معتقدند عقل بهترین ابزار برای تفکر در آیات و روایات است. ما به کمک عقل در آیات قرآن می‌اندیشیم و با این تفکر و تدبیر، به معارف قرآن پی می‌بریم. همچنین ایمانی ارزشمند است که پشتوانه عقلی داشته باشد. ایمانی که از این پشتوانه تهی است، ارزش چندانی ندارد و چه بسا انسان را به سوی کارهای غلط و اشتباه نیز بکشانند. (تایید گزینه ۲) اما از آنجا که عقل تنها راه شناخت و درک معارف قرآنی نیست و می‌توان از طریق شهود و معرفت قلبی هم به شناخت رسید، می‌توان به گزینه ۳ ایراد وارد کرد که در مورد راه‌های شناخت معارف وحیانی تنها به عقل اشاره کرده است.

همچنین وحی تنها مختص پیامبران است و تنها راه رسیدن به آن خواست خداوند است، نه تهذیب نفس. (رد گزینۀ ۴)

۱۴۴- گزینۀ ۱ / درس ۱۰ فلسفه دوازدهم

از آنجا که ابن سینا شناخت حسی و تجربی (حاصل همکاری حس و عقل) را قبول دارد، این عبارت به عقاید او نزدیک تر است. او از ما می خواهد علاوه بر مطالعه عالم طبیعت، برای کشف ویژگی ها و روابط پدیده های آن، در رابطه وجودی این عالم با مبدأ کل جهان هستی نیز تأمل کنیم که این کار از حواس برنمی آید و مستلزم استفاده از اصول عقلانی است.

رد سایر گزینه ها:

- گزینۀ ۲: مشاهده، استقرا و آزمایش، تنها ما را با بخش هایی از عالم طبیعت (که تنها بخشی از مراتب وجود است) آشنا می کند. در ضمن برای رسیدن به یک بینش کلی درباره همان عالم طبیعت هم نیازمند چیزی فراتر از حس و تجربه هستیم. مثلاً برای تأمل در روابط پدیده ها (علیت) و رابطه طبیعت با ماوراء طبیعت و خدا به عقل و اصول عقلانی نیاز داریم.

- گزینۀ ۳: از نظر ابن سینا بررسی و مطالعه تجربی موجودات به تنهایی ما را به وجود خالق نظام احسن نمی رساند؛ بلکه برای این کار نیازمند عقل و استدلال عقلانی هستیم.

- گزینۀ ۴: منشاء و مبداء آثار کل عالم طبیعت، طبع و ذات کل آن است، نه طبیعت تک تک موجودات آن.

۱۴۵- گزینۀ ۳ / درس ۱۱ فلسفه دوازدهم

فلسفه ای که ملاصدرا بنیان گذاشت و آن را رسماً «حکمت متعالیه» نامید، نتیجه تکاملی دو مشرب فلسفی گذشته، یعنی فلسفه مشاء و فلسفه اشراق و نیز انس دائمی وی با وحی الهی و قرآن کریم بود. (رد گزینۀ ۴) به عبارت دیگر، در شخصیت وجودی ملاصدرا برهان عقلی و شهود قلبی و وحی قرآنی با هم الفت یافته و از این الفت، فلسفه ای برآمد که سرآمد فلسفه های قبل از خود شد. پس وی نه تنها با شهود قلبی آشنا بود، بلکه در شکل دهی نظام فکری و فلسفی خود از آن تأثیر پذیرفته بود. (رد گزینۀ ۲)

این نکته حائز اهمیت است که بهره مندی ملاصدرا از عرفان و شهود یا وحی قرآنی، فلسفه او را از معیارهای پذیرفته شده در دانش فلسفه تهی نساخت و به عرفان یا کلام تبدیل نکرد. زیرا وی در مقام فیلسوف می دانست که ملاک فلسفی بودن یک متن یا سخن، این است که اولاً هر مبحثی که طرح می کند، به موضوع فلسفه، یعنی وجود و مسائل بنیادی آن، مربوط باشد و ثانیاً متکی بر عقل و استدلال عقلی باشد، نه شهود قلبی و یا بیان نقلی و قرآنی. ایشان این اصل را در آثار فلسفی خود، به خصوص در اسفار، مراعات کرده و در هر موردی که از شهود یا وحی الهی بهره برده، از این دو منبع نه به عنوان پایه استدلال بلکه به عنوان تأیید و شاهد کمک گرفته است. (رد گزینۀ ۱ و تأیید گزینۀ ۳)

موفق و پیروز باشید

مثال	اشتباهات رایج در تصمیم‌گیری (عوامل رفتارهای غیرمنطقی)
<p>- ترجیح دادن کالایی ۱۶۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد بر کالایی با قیمت ۸۰ هزار تومان - خرید صرفاً به دلیل حراج یا فروش ویژه (مرتضی پیراهن ۴۵۰ هزار تومانی که ۵۰ درصد تخفیف دارد را بر پیراهن ۱۶۵ هزار تومانی ترجیح می‌دهد.)</p>	اثرگذاری حقه‌های فروش بر تصمیم‌گیری‌ها
<p>- سراغ کارهای کم‌ارزش‌تری رفتن، به جای صبر در تحصیل، یادگیری و بهره‌مندی از منافع آتی - برای تأمین هزینه‌های مصرف فعلی، زیر بار سنگین انواع بدهی‌ها رفتن (زیبا به جشن تولد دوستش دعوت شده است، همچنین برای کاهش وزن و بیماری دیابت خود رژیم غذایی خاصی است اما مقداری از کیک تولد را می‌خورد.)</p>	بی‌صبری زیاد
<p>- خوش‌بینی زیاد درباره درآمد آینده و پس‌انداز کمتر برای نیازهای آتی - سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر، بدون آمادگی لازم (پدر مریم اخیراً علی‌رغم نبود مشتری کافی برای میوه آناناس تصمیم گرفته است زمین بیشتری به این محصول اختصاص دهد.)</p>	اعتماد به نفس بیش از حد یا خودرأی بودن

سؤال ۱۴۷: پاسخ صحیح گزینه «۳»

- به طور کلی بهتر است یک شرکت، به جای تولید در درون مرز امکانات تولید، بر روی مرز امکانات تولید کند و هر نقطه روی منحنی مرز امکانات تولید نشان می‌دهد که منابع کمیاب بین تولید دو کالای موردنظر تقسیم شده است.

سؤال ۱۴۸: پاسخ صحیح گزینه «۱»

میلیون ریال $30 =$ اجاره سالانه کارگاه

میلیون ریال $300 = 10 \times 30 =$ اجاره سالانه کارگاه $10 \times$ هزینه خرید ماشین‌آلات

میلیون ریال $60 = 2 \times 30 =$ اجاره سالانه کارگاه $2 \times$ هزینه خرید ماده اولیه

میلیون ریال $150 =$ هزینه پرداخت حقوق سالانه

میلیون ریال $600 = 10 \times 60 =$ هزینه خرید ماده اولیه $10 \times$ درآمد حاصل از فروش محصولات

میلیون ریال $540 = 30 + 300 + 60 + 150 =$ مجموع هزینه‌های تولید کارگاه

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیش‌تر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

میلیون ریال $60 = 600 - 540 =$ هزینه‌های تولید - درآمد = سود

توجه: خرید ماشین فرزند مدیر کارخانه جزو هزینه‌های تولید کارگاه تولیدی نیست.

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق:

نوآور	ایده‌ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می‌کنند.
خوش‌بین	کارآفرینان واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.
یادگیرنده	از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
پرانگیزه	نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.

سؤال ۱۵۰: پاسخ صحیح گزینه «۱»

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه «۱»: صحیح است.
- گزینه «۲»: نادرست است؛ در بازار عوامل تولید داریم:
- تبادل عوامل تولید (زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی) در بازار عوامل تولید را نشان می‌دهد.
  - در بازار عوامل تولید، خانوارها فروشنده و بنگاه‌ها خریدار هستند.
  - پولی که بنگاه‌ها بابت خرید عوامل تولید می‌پردازند، با عبور از بازار عوامل تولید، به‌عنوان درآمد خانوارها دریافت می‌شود. درآمد خانوارها در بازار عوامل تولید: پرداخت‌هایی که بابت خرید منابع تولید به خانوارها پرداخت می‌شود.
- گزینه «۳»: نادرست است؛ بازار معنای خاصی در اقتصاد دارد. بازار به مجموعه خریداران و فروشندگان چیزی در هر جای ممکن اطلاق می‌شود.
- گزینه «۴»: نادرست است؛ مبادلات در بازار ممکن است حضوری و حقیقی نباشد و به صورت مجازی در اینترنت صورت گیرد.

سؤال ۱۵۱: پاسخ صحیح گزینه «۳»

در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کم‌تری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد. زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیش‌تری هستند، به تولید بیش‌تر می‌پردازند درحالی‌که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند. حال اگر دولت جهت بهبود عملکرد بازار از ابزار مالیات بخواهد استفاده کند، از مالیات غیرمستقیم (مالیات بر مصرف) و با هدف حمایت از مصرف‌کننده (به دلیل بالا بودن قیمت کالاها) استفاده خواهد کرد.

در نتیجه قیمت پایین خواهد آمد. در این حالت از یک سو، مصرف‌کنندگان با پایین آمدن قیمت، مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر، تولیدکنندگان از مقدار تولید خود می‌کاهند. این کاهش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد.

سؤال ۱۵۲: پاسخ صحیح گزینه «۲»

- برای مقابله با تورم: سیاست پولی انقباضی مناسب است.
- برای مقابله با فقر: بهبود توزیع درآمد مناسب است.
- برای مقابله با تحریم: تنوع شرکای تجاری مناسب است.

سؤال ۱۵۳: پاسخ - ب

انواع مالیات مستقیم: مالیات بر دارایی و مالیات بر درآمد
انواع مالیات غیرمستقیم: عوارض گمرکی و خدماتی، مالیات بر مصرف، مالیات بر ارزش افزوده
(الف)

$$\text{میلیون تومان } 48 = \frac{1}{5} \times 240 = \text{مالیات بر دارایی} \times \frac{1}{5} = \text{مالیات بر درآمد اشخاص}$$

$$\text{مالیات بر دارایی} + \text{مالیات بر درآمد اشخاص} = \text{مجموع میزان مالیات مستقیم پرداختی} \\ = 48 + 240 = 288 \text{ میلیون تومان}$$

(ب)

$$\text{مالیات بر شکر (مالیات بر مصرف)} + \text{عوارض خودر} + \text{تعرفه‌های گمرکی} = \text{مجموع میزان مالیات غیرمستقیم پرداختی} \\ = 180 + 35 + 15 = 230 \text{ میلیون تومان}$$

سؤال ۱۵۴: پاسخ صحیح گزینه «۴»

مسیر تکاملی پول: کالاهای بادوام ← پول فلزی ← پول کاغذی ← پول تحریری ← پول الکترونیکی

سؤال ۱۵۵: پاسخ صحیح گزینه «۴»

انواع تحریم‌های اقتصادی	تحریم تجاری (مانع تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید مثل سرمایه) تحریم مالی (مانع تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانک‌ها و بیمه‌ها)
-------------------------	--

لذا افزایش نسبت صادرات غیرنفتی به تولید کل جهت مقابله با تحریم‌های تجاری مناسب است.

سؤال ۱۵۶: پاسخ صحیح گزینه «۲»

جمعیت در طول زمان رشد می‌کند، در نتیجه عرضه نیروی کار هم افزایش می‌یابد.
سرمایه‌های فیزیکی هم می‌توانند با سرمایه‌گذاری در کارخانه‌ها، ساختمان‌ها، ادارات، ماشین‌آلات و مغازه‌ها افزایش یابند.
سرمایه انسانی با آموزش افزایش می‌یابد.

یک منشأ رشد اقتصادی، افزایش در منابع (جمعیت، سرمایه‌های فیزیکی، سرمایه انسانی) است.

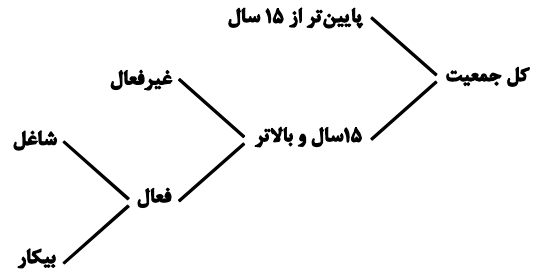
- رشد اقتصادی
  - شاخص‌های توسعه انسانی (نظیر بهداشت، سواد (میانگین سال‌های تحصیل) و امید به زندگی)
  - شاخص توزیع عادلانه درآمد
- مؤلفه‌های پیشرفت اقتصادی:

سؤال ۱۵۲: پاسخ - بی

هزینه فرصت تولید چای در کشور الف کمتر از هزینه فرصت تولید چای در کشور ب است و همین امر باعث می شود تا کشور الف منابع کمیاب خود را بیشتر به تولید چای اختصاص دهد. بنابراین کشور الف در تولید چای مزیت نسبی دارد.

سؤال ۱۵۸: پاسخ صحیح گزینه «۱»

<p>بیکاری دوره‌ای</p>	<p>- بیکاری‌ای که هنگام رکود اقتصادی رخ می‌دهد. - در دوره رکود، تولید کاهش می‌یابد و به همین دلیل شرکت‌ها استخدام خود را متوقف می‌کنند یا بخشی از نیروهای خود را بیکار می‌کنند.</p>
-----------------------	---

جمعیت زیر ۱۵ سال - جمعیت کل = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

نفر $۲,۹۰۰,۰۰۰ = ۳,۸۰۰,۰۰۰ - ۹۰۰,۰۰۰$ = جمعیت ۱۵ سال و بالاتر

جمعیت غیرفعال - جمعیت ۱۵ سال و بالاتر = جمعیت فعال

نفر $۲,۵۰۰,۰۰۰ = ۲,۹۰۰,۰۰۰ - ۴۰۰,۰۰۰$ = جمعیت فعال

جمعیت شاغل - جمعیت فعال = جمعیت بیکار

نفر $۵۰۰,۰۰۰ = ۲,۵۰۰,۰۰۰ - ۲,۰۰۰,۰۰۰$ = جمعیت بیکار

$$\text{نرخ بیکاری} = \frac{\text{جمعیت بیکار}}{\text{جمعیت فعال}} \times 100$$

$$= \frac{۵۰۰,۰۰۰}{۲,۵۰۰,۰۰۰} \times 100 = ۲۰ \text{ درصد}$$

سؤال ۱۵۶: پس

تورم = $\frac{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال} - \text{سطح عمومی قیمت‌ها در انتهای سال}}{\text{سطح عمومی قیمت‌ها در ابتدای سال}} \times 100$

C تورم کشور = $\frac{280 - 200}{200} \times 100 = 40$ درصد

A تورم کشور = $\frac{1}{4} \times 40 = 10$ درصد

A برای کشور $\Rightarrow \frac{20}{100} = \frac{x - 400}{400} \Rightarrow 0.2 \times 400 = x - 400 \Rightarrow x = 400 + 80 = 480$

B تورم کشور = $3 \times A = 3 \times 10 = 30$ درصد

B برای کشور $\Rightarrow \frac{60}{100} = \frac{448 - y}{y} \Rightarrow 0.6y = 448 - y \Rightarrow 1.6y = 448 \Rightarrow y = \frac{448}{1.6} = 280$

راه حل میان‌بر:

تو سؤال‌های این شکلی که نرخ تورم رو به ما داده و قیمت سال قبل و یا سال جدید رو از ما می‌خواه، می‌شه خیلی راحت به جواب رسید:

اول باید عدد تورم را به صورت اعشاری بنویسیم، و بعد آن را با عدد ۱ جمع کنیم:

حالا دو تا حالت پیش می‌آید:

حالت اول (مانند کشور A):

قیمت سال قبل رو داریم و باید قیمت سال جدید رو به دست بیاریم. در نتیجه باید عدد به دست اومده (۱/۲۰) رو در قیمت سال قبل ضرب کنیم.

$1/20 \times 400 = 480$

حالت دوم (مانند کشور B):

قیمت سال جدید رو داریم و باید قیمت سال قبل رو به دست بیاریم. پس باید قیمت سال جدید رو بر عدد به دست اومده (۱/۶۰) تقسیم کنیم.

$\frac{448}{1.6} = 280$

سؤال ۱۶۰: پاسخ

$$۱۳۸۶ \text{ سال دهکها در شاخص} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۲۰}{۴} = ۵$$

$$۱۳۸۷ \text{ سال دهکها در شاخص} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۲۷/۵}{۵} = ۵/۵$$

$$۱۳۸۸ \text{ سال دهکها در شاخص} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۳۲}{۸} = ۴$$

$$۱۳۸۹ \text{ سال دهکها در شاخص} = \frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{۲۱}{۶} = ۳/۵$$

هرچه شاخص وضعیت توزیع درآمد (شاخص دهکها - نسبت سهم دهک دهم به سهم دهک اول) بیشتر باشد: توزیع درآمد در آن جامعه نامناسبتر است و بالعکس. در نتیجه:

- وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۳۸۷ با شاخص دهکهای ۵/۵، نامناسبتر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورها است.

- وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۳۸۹ با شاخص دهکهای ۳/۵، عادلانهتر از وضعیت توزیع درآمد در سایر کشورها است.

با آرزوی موفقیت برای تمامی داوطلبان گرامی

دی ماه ۱۴۰۱

سارا شریفی